

Anglie a koncert velmocí.

Nebylo již déle nějakým tajemstvím, že diplomatická součinnost zástupců evropských velmocí v Cařihradě byla po všecku dobu sporů, zahájených na Krétě a dále rozváděných válkou řecko-tureckou, pouze vnějším obalem, že však ve věcné stránce naprosto se názory rozcházel. Příkladmo jen uvádíme, že z trojspolečkových velmocí Německo po všecku tu dobu houževnatě stálo na straně Turecka, kdežto Rakousko-Uhersko patrnou přízeň jevílo pro politiku Řecka. Vlastní pramen odvahy řecké, s jakouž se pustilo království toto v nerovný zápas s Turky, plynul však z chování Anglie. Přes to až do nedávné návštěvy císaře německého v Petrohradě páni vyslanci a vele vyslanci evropští v Cařihradě na venek neustáli ve zprávách o vyjednávání o mír řecko-turecký hlásati, že zásadně docílen souhlas ve všech otázkách, o nichž bylo jednáno. Však čím více se blížil okamžik návštěvy císaře Viléma v Petrohradě, tím liknavěji pokračovalo vyjednávání o mír, až skorem úplně uvázlo na úskalí tak zvaného dozorce na finance řecké a dalšího osudu Kréty. Co se týče ostrova Kréty, nejprve časopisectvo ruské bilo na poplach, upozorňující, že záležitost krétská jaksi vypadla ze součinnosti velmocí, že zavládla k osudu Kréty nápadná lhostejnost; na to objevil se nový turecký správce na Krétě, Dževad paša, a zároveň upozorňováno, že Anglie rozmnožuje své branné síly na ostrově tomto, a že zanášá se úmyslem, zmocniti se v příhodném okamžiku ostrova toho. Tu zároveň poprvé ukázáno prstem na Anglii, že zamýšlí dáti se na Východě jinou cestou, než ostatní velmocí.

Pobyt císaře Viléma v Petrohradě stal se však rozhraním v posavadní politice východní. V zápětí jeho následovala cesta knížete bulharského do Cařihradu a sblížení Bulharska s Tureckem. Tato událost způsobila zejména v kruzích rakousko-uherských značnou pozornost a patrné rozčilení. Se stanoviska východní politiky rakousko-uherské monarchie znamená událost tato rozmnožení překážek na poloostrově balkánském, se stanoviska jižních Slovanů další rozšíření shody mezi pohotovými silami na Balkáně, se stanoviska tureckého pak první využitkování vítězství dobytého nad Řeky, s ostnem namířeným naproti našemu soustátí, pokud politika jeho postupovala v zmatcích východních dosti blízce po boku politiky anglické.

Než pobyt císaře Viléma v Petrohradě uvedl do pohybu otázku mnohem důležitější a síly daleko vážnější. Uvedl totiž na přetles otázku poměru Anglie a Německa, poměru od několika let stále ostřejších rysů nabývajících. Nelze pochybovati, že napjetí mezi Anglií a Německem, jež nejostřejší propuklo při známém přepadení Angličany jihoafrické republiky boerské, a jež dospělo k vypovězení obchodní smlouvy anglické Německu, stopováno bylo předními státy evropskými co nejbedlivěji. Zvláště poučně vykládá o tom francouzský posl. Humbert v "Eclairu", jeden z předních účastníků slavnosti rusko-francouzských, o němž se má za to, že dříve či později stane se francouzským ministrem zahraničních záležitostí. Promlouvaje o protianglických projevech v časopisectvu německém, dospívá k následujícím vývodům o poměrech mezinárodních: V projevech vzpomenuťch spočívá důkaz, jak toužebně Německo si přeje, aby Rusko a Francie s ním společně zatrasily cesty politiky anglické. Zjištění této skutečnosti jest neobyčejně cenné, a ukazuje, jak moudře a opatrně si vedla fran-

couzká diplomacie, když vypočítavě zasáhla do poměru anglicko-německého, podporuje od přepadu k přepadu Německo v politice mimoevropské a krotce s ním občasné anglickou ctižádost jak na dalekém Východě, tak v Africe. Tato taktika musila dovésti ku zneptáčení Německa a Anglie. Byli krátkozrací politikové, kteří volali, co to činíte, takováto politika může se opírat jen o Německo. A nyní potovněme výsledky této politiky. Německo utvořilo trojspolek a počítvalo nám Itálii na krk v Tunisu; Tunis jest nyní naší nekrásnější osadou a Itálie jest nadobro vyřezána ze svých velmocenských choutek. Německu jest již jen platonickým spojencem, jinak skorem odpoutaným a neužitečným. Co se týče Rakousko-Uherska, v ohledu diplomatickém přineslo malý prospěch Německu. Bylo mu spíše překážkou, než oporou. Pro ně se rozkrmil před lety Berlín v Petrohradem, a v tomto okamžiku jsou rakousko-uherské nároky v Bulharsku nepohodlné německé politice. V nynějších sporech kloní se Rakousko-Uhersko dle svých tradic spíše k Anglii. Německo tedy vstupuje ve vážný spor s nejmocnějším národem na zemi, s Angličany, samo, aniž by mohlo nadíti se vydatné podpory, musí ji vyhledávati tam, kde byli jeho odpůrci, proti nimž ještě nedávno zbrojilo. Francie však uzavřela spojenství, jež ji činí nedotknutelnou. Měla dva nebezpečné odpůrce, jednoho na moři — Anglii — druhého na souši — Německo. Tato odpůrci mohli jen společně naše síly zvážiti. Nyní tuto odpůrci jsou na dlouhou sobě odcizení a za nedlouho se snad spolu utkají."

Byť i tyto výklady pohlížely na poměry mezinárodní se stanoviska ryze francouzského, v tom se shodují se známými hlasy německými a ruskými, že napjetí anglicko-německé stojí nyní v popředí mezinárodních událostí, a že za pobytu císaře Viléma v Petrohradě politika anglická byla jedním z nejvážnějších předmětů vzájemné výměny názorů.

A tu v zápětí návštěvy této dostavuje se na Východě nová pozoruhodná událost. Anglie zaplétá se do vážného sporu se světem mohamedánským, v Indii propuká proti ní povstání, sousedící kmeny s Afganci napadají anglické posádky, afganský emir podporuje hnutí protianglické a dává hlásati svatou válku proti Angličanům. Anglické časopisy již bez obalu doznávají, že v tom jest účinek turecké politiky, jež odplácí Anglii její chování ve sporu řecko-tureckém. Jako sblížení Bulharska s Tureckem chová ostent proti Rakousko-Uhersku, tak toto mohamedánské hnutí v Asii jest namířeno proti Angličanům, Turecko pak mobilisuje všechny síly v asijských východních končinách své říše přímo okázale, takto dodává odvahy protianglickému hnutí ve středu mohamedánů indických.

Nelze neviděti v těchto událostech jednak účinek vítězství Turků nad Řeckem, jednak výpočet turecký, založený na návštěvě císaře Viléma v Petrohradě a pokusů, soustřediti všechny síly proti politice anglické. Angličané, jak se zdá, prozatím vzpomněli si opět na Armény, pomocí jejichž chtějí Turecku škoditi nejen v Asii, ale i v Cařihradě — čtené poslední pumové attentáty se tu v posledních dnech opětuji!

Jest zajímavo stopovati ohlas, jaký události tyto způsobují ve Vídni. Tak píše "Reichswehr": "Na přepadení Angličanů v pohorí himalajském dává odpověď pumami v Cařihradě. Postrach, jež způsobují povstale kmeny Afridů a Oraksů, nalézá svůj

ohlas pomocí Arménů v sídle sultánově, v sídle chalífy věřících.

To jsou tahy na šachovnici novověké světové politiky. Nechceme zajisté křivditi úřední politice anglické. Tato politika jest vždycky nevinou, ale umí využíkovati provinění jiných, a této politice prospívá, připomeneli sultánu, jakožto ochránce mohamedánů v Afganistanu a v Indii, že má doma Armény a pumy. Sultán a John Bull se navzájem píchají do Achillových pat, a toto píchání přináší obavy o světový mír, probouzí hrůzy vražedné války světové, a to v době, kdy míru jest obzvláště zapotřebí. Nechť si Anglie svou Indii hájí v Indii, evropské botáky v Turecku musí býti chráněny před Armény, jimž londýnské komitety dodávají pumy. Kdo se miluje, ať se líbí, kdo se nenávidí, ať se bije, ale na vlastní účet. To si budou musiti zapamatovati v Londýně, i kdyby arménské pumy nebyly odpovědí na afganské výstřely.

Ve Vídni tedy odkazují Angličany, aby svou věc si hájili sami.

Ba právě z Vídne přichází ještě důraznější prohlášení, že Anglie jest osamocena. Jest prý od delší doby známo, že anglická politika na Východě opětovně a opětovně způsobovala nesnáze a nic než překážky nekladla na cestu velmocí na pevnině. Dle všeho děje se toto zahrávání soustavně, neboť nyní se zcela vážně oznamuje, že Anglie jest odhodlána vystoupiti z evropského koncertu a zůstati prozatím osamocenu. To by mělo velmi nepříznivý účinek na uzavření řecko-tureckého míru. Snad by vůbec mír tento ani se nezjednal. Právě se, že Anglie tak hodlá učiniti proto, by si pokud možná uvolnila v Evropě ruce vůči vážnému rozvoji věcí v Asii. Tím by ovšem v poměrech mezinárodních nastal nový obrat.

Samy anglické listy líčí stav Angličanů v Asii následovně: "St. James Gazette" na př. praví: Byla doba, kdy v celé střední Asii, v Turecku i v Afganistaně panoval strach jen před Rusy. Nyní jest Rusko přítel sultána a jeho souvěrců a Anglie stala se všeobecným nepřitelem. Dosud jsme ovšem nedokázali, že bychom byli tak hrozní, neboť neprospěli jsme ani Arménům ani Řekům, ač je anglická přízeň svedla. Mohamedáni však musí považovati Anglii za nepřitele. Dotkne-li se mohamedánské hnutí i našich pluků z domorodců, pak mohou se státi poměry velice nebezpečnými.

Události, jak se nyní na Východě počínají vyvíjeti, přenášejí posavadní východní zápletky na půdu velikých otázek světové politiky a staví osamocenu Anglii před rozhodnutí dosahu nedozírného. N. L.

Trpíte zádachou neb letní zimnicí

Lékařská věda konečně oznamuje jistý lék proti zádaché a letní zimnici v obdruhodné Kola Plant, nového botanického to objevu na Congo řece, v západní Africe. Vyléčení jí způsobené jsou vskutku pozoruhodné. Rev. J. L. Combs z Martinsburg, West Va., byl jí vyléčen ze zádachy třet letého trvání a Hon. L. G. Clute z Greeley, Iowa do svědčuje, že po dobu tří let musel spáti opřen jsa v židli následkem letní zimnice, nemoha ulehnouti ani ve dne ani v noci. The Kola Plant uzdravila jej okamžitě. Pan Alfred C. Lewis redaktor Farmers Magazine, jehož stav se vždy horšil v době letní zimnice, nemoha ulehnouti z obavy před zadušením, byl lékem tímto též vyléčen. Jiní dávají polobná dosvědčení, schvalující jej jako obdivuhodný lék. Jestli trpíte zádachou neb letní zimnicí, radíme vám, abyste zaslali svoji adresu na The Kola Importing Co., 1164 Broadway, New York, kteří, aby dokázali účinky léku zašlou velkou skříňku léku toho každému čtenáři Pokr. Západu, jež toho má zapotřebí, pošou úplně zdarma. Vše co žádá me jest, abyste vyléčení dosáhnuvše, feklí o tom svým sousedům. Nestojí vás to nic a měli byste to tudíž zkusiti. (B

Pánům úředníkům spolků.

Účetní (obchodní) knihy, jako Ledgers, Journals, denní knihy a jiné, od 75c. nahoru u Pokroku Západu.

TELEFON 1005

TELEFON 1004

TISKÁRNA

Pokroku Západu

Je nejdokonaleji zařízená česká tiskárna ve Spojených Státech.

VZHLEDNÉ TISKOVÉ PRÁCE

české, anglické, německé

hotoví rychle a levně.

Máme největší a nejrozmantější

Výběr písem.

Tiskařské lisy

nejlepší a nejúkladnější.

Práce tiskové, jako:

časopisy, knihy.....
kalendáře, brožury.....
stanovy, plakáty.....
psací papír s ohlavením...
všechny potřeby spolkové

a vůbec práci jakéhokoliv druhu, vše, co v obor tiskařský spadá, hotovíme

uhledně, dobře a levně.

Máme na skladě zápisní i účetní

knihy pro spolky,

— jakož i —

knihy pro čtvrtletní zprávy pro řády Č. S. P. S.

Potřebujete-li dobré práce tiskové, zašlete vzorek práce, jakou chcete, a udáme Vám cenu ochotně.

Pokrok Západu,

OMAHA, NEBR.